

Gondoskodás az emberről

A városi politika tevékenység jelentős része a lakosság egészségügyi ellátásának biztosítása, amelyet a városi tanács végrehajtó bizottsága az egészségügyi osztály révén biztosít. Az osztály a tanács testület által jóváhagyott egészségügyi irányelvek szerint dolgozik, gondoskodni köteles a lakosság egészségének megővéséről, a betegek ingyenes gyógykezeléséről és gondozásáról, a közegészségügy és járványvédelem fejlesztéséről, s hogy ezt minél jobb színvonalon láthassa el, támogatja az orvosok továbbképzését, az egészségügyi szakdolgozók képzését és a tudományos kutató munkát. Intézményi rendszerében 2200 dolgozó végzi munkáját, 6 igazgatási dolgozó irányításával. Az osztály hatáskörén kívül eső, jelentős intézményhálózat keretében elsősorban a SZOTE klinikái jelentősek a város fekvőbetegeinek ellátásában.

Az osztály gyógyító-megelőző és gondozói munkát irányít, a felnőtt lakosság és az anya- és gyermekvédelem szakterületén. Tavaly év végi adatok szerint a városban 853 fő foglalkozású orvos dolgozott az intézményekben, s szemben az országos helyzettel, Szegeden egy-két hiányszakmán kívül (röntgen, ideggyógyászat) általában minden orvosi állásra van jelentkező. Az orvosok kor szerinti megoszlása kedvezően alakult az utóbbi években, 214 a harminc éven aluli orvosok száma, tavaly 35 új diplomás állt munkába, a 30–39 éveseké 306, a 40–49 éves korcsoportot 163 képviseli, az 50–59 év közöttiek száma 65. Az egyetemi klinikákon 299, az egyetemi elméleti intézetekben 112 orvos dolgozik.

Az adatok sokatmondóak: tíz év alatt hússzal több lett a körzeti orvosok száma, 1973-ban 51; a körzeti gyermekorvosok száma pedig tavaly 25 volt. A felnőtt körzetekben tíz éve egy körzeti orvos 3568 lakost látott el, 1973-ban 3196-ot, igaz, hogy azóta a lakosság csaknem 100 százaléka részesül társadalombiztosításban, de ez a szám még mindig nagy betegforgalmat jelent: egy körzeti orvost naponta átlag 45 beteg keres fel. A betegforgalom adatai élesen bizonyítják, hogy a szakrendelés a körzeti betegellátás jobbkeze: tavaly az összes megvizsgált beteg közel 695 ezer volt, közülük csaknem 25 ezret utaltak a rendelőintézet specialistaikhoz, 1638 beteget pedig a kórházba. De egyúttal azt is példázza ez a szám, hogy a körzeti orvosok megterhelése — a számokkal is igazolhatóan — igen jelentős.

A szakorvosi rendelőintézetben tavaly 1 millió 383 ezer volt a kezelések száma, naponta átlag négy és fél ezren keresték fel az intézetet. Várhatóan kisebb lesz

az ideai betegforgalom, hiszen működni kezdett a megyei rendelőintézet is Szegeden, amely tehermentesíti a városi szakorvosi rendelőintézetet is. A 18 éven aluliakat és az egyetemistákat az ifjúsági egészségügyi intézet látja el, nagyüzemeinkben pedig üzemi orvosi rendelőik vannak. Tavaly az üzemi orvosok a város üremeiben naponta 162 órában rendelkeztek, összesen 282 ezer embert kezeltek, gyógyítottak, ebből a különböző szűrővizsgálatokon megjelentek száma: 51 ezer.

Még mielőtt a kórházak adatait ismertetnénk, néhány érdekesség az orvosok szakképzettségéről. A város 853 orvosa közül 88 belgyógyász, 78 a fog- és szájbetegségek specialistája, 76 csecsemő-gyermekgyógyász, 60 laboratórium, 45 szülés-nőgyógyász, 39 sebész, 19 bőrgyógyász és 19 szemészorvos van. Szakorvosi képzéssel nem rendelkezik 256 orvosunk.

A kórházi ágyak száma Szegeden aligha abszolútizálható, ugyanis a klinikák nem szegedi betegeket is ellátnak. Az adatok, a betegforgalom a klinikák esetében szegedi szempontból nem könnyen elhatárolható, de mindenképpen jelentősek a klinikák a város egészségügyi ellátása szempontjából, így adataikat ismertetjük, csakúgy, ahogy a klinikai orvos- és kutatóorvos-gárda is szerepelt a városi adatokban.

A tanács kórházában az ágyak száma 590, tavaly a kezelt betegek száma kerekén 15 ezer. Az ágykihasználás 79,8 százalék. Egy fontos mutató: 100 ágyra az orvosok számaránya 11, az ápolás átlagos időtartama 10,7 nap. A város 100 ágyas gyermekkorházában tavaly kerekén 2100 kis beteg volt, az ágykihasználási arány 70 százalék, az ápolás átlagos időtartama 12,1 nap. A gyermekkorházban 10 orvos dolgozik.

Az orvosegyetem klinikáin összesen 1277 az ágyak száma, s a klinikák jellegéből adódóan is magasabb az orvosok aránya, 100 kórházi ágyhoz csaknem 17 orvos jut. Tavaly 32 és fél ezer ember kereste a gyógyulást a klinikákon, átlag 13 napig ápolták a betegeket. Az ágykihasználás 89,8 százalékos.

Az intézmények működési színvonalát befolyásolja anyagi helyzetük. Gondos gazdálkodással megfelelő színvonalon dolgozhatnak a költségvetési összegtől, viszont a felújításra fordítható keretből az épületek fenntartása, a gépek, műszerek cseréje-pótlása megoldhatatlan.

Az idős, beteg, egyedülálló emberekről szervezeten, intézetben és intézetben kívül gondoskodik a város. Két szociális otthonunk van, a férőhelyek száma 370, ideálisnak közel sem nevezhető épületben. Újra lenne szükség, amelynek tervei most készülnek.

A lakásukban maradni szándékozó magányos öregeket házi gondozással látja el 37 önkéntes aktív, ebédet pedig az öregek napközi otthonában is kaphatnak. Öt ilyen napközi otthon van a városban, 195 idős ember talál benne társaságot, szórakozást az étkezésen kívül.

A szervezett anya- és csecsemővédelem különösen a kormány 1973-as családpolitikai intézkedéseinek hatására erősödött meg. Tavaly a városban 3518 gyermek született, az 55 védendő a terhesanyákat 15 ezer 700 alkalommal látogatta meg, s látta el őket tanácsokkal, és csaknem 41 ezer „bábvizit” volt az újszülötteknél. A terhesnőket a szakorvosainál a leendő anyák átlag hat alkalommal voltak, ez 15 és fél ezer vizsgálatot jelent. A babákat az édesanyák átlag 15 alkalommal vitték el a tanácsadó gyermekorvoshoz, ez kerekén 28 és fél ezer vizsgálat volt. Ezek a számok az anya- és csecsemővédelem területén dolgozó egészségügyi megnevelkedett munkáját jelentik, kimutathatóan évről évre emelkedett, s tavaly érte el a csúcst a vizsgálatok száma. Ez abból is adódik, hogy nemcsak a születések száma emelkedett, de azoknak a családoknak a száma is, ahol az első gyermek érkezett meg tavaly.

A társadalombiztosítás adatai szerint növekedett azoknak az édesanyáknak a száma, akik a hároméves gyermekgondozási szabadságot igénylik. Várható, hogy a felemelt összeg még több édesanyát ösztönöz erre, de a születések emelkedő száma azt vetíti előre, hogy a jelenleg is szorító bölcsődei férőhelyhiány nem enyhül.

Szegeden jelenleg 14 tanácsai és 7 üzemi bölcsőde van, a tanácsiakban 570, az üzemiakban 207 kisbaba gondozását tudják vállalni. A tanácsai bölcsődéket az egységes szakmai irányítás és az igazságság felvételi elbírálás érdekében közös gondnokság alá helyezték. Tavaly helyhiány miatt 390 felvételi kérelmet kénytelenek voltak elutasítani.

Kevesen tudták a tavalyi jubileumig, hogy száz éve alapították a Hétvezér utcai óvodát, s akkor száz férőhelyes volt a város első óvodája. S mert az épület a szegedi nagy árvízzel is, meg a világháborúkkal is dacolt, több alapos felújítás után ma is ugyanezt a nemes célt szolgálja. Bárcsak meg tudnánk szorozni tizzel a benne levő férőhelyek számát. Úgy lehet, még akkor is kevés lenne a hely, hiszen a három-hat éves korú gyermekek óvodai nevelése — ez már pedagógiai igazolt tény — meghatározó az iskolás évekre. Tehát az óvodák azért is szükségesek, hogy alapismereteket és készségeket szerezzon benne minden kisgyermek, s nemcsak azért fontosak, hogy az édesanyák nyugodtan tudjanak dolgozni, mert gyermeküket jó helyen tudják. Ilyen szempontból nézve még súlyosabb a város óvodahiánya. Aligha vigasz az, hogy az országos gondok statisztikailag igazolhatóan még nagyobbak. Szegeden jelenleg 59 óvoda van, férőhelyek száma: 4502. Tavaly az elutasított kérelmek száma 1028 volt, pedig a zsúfoltság óriási, 5827 gyereket vettek fel 4502 helyett!

Összefogás a városért

Minden város megszerzezi saját életét, s az ahhoz szükséges feltételeket. Éppen ez a városiasodás egyik legfontosabb jellemzője. Az az egyre bonyolultabbá váló munkamegosztás, s az a szervező erő, amely ezt a bonyolult rendszert átfogni és irányítani képes, s amelyek működésének eredményeként mindinkább javul és bővül a szolgáltatásoknak a sora. Csak hogy ezeket a kényelmünkhöz, s egyáltalán mindennapi életünkhöz immár szervesen hozzátartozó szolgáltatásokat, amelyek egyaránt fontosak az egyén és a társadalom számára — meg kell teremteni és fenn kell tartani.

Hajdanán ezt a célt az adók szolgálták, a város azokból fejlesztette közszolgáltatásait. Jólal kisebb mértékben, mint manapság, hiszen elsősorban a belső területekre koncentrált, a munkálakta peremvárosok pedig olyanok voltak, amilyenek. A szocialista viszonyok között megindult átfogó és gyors társadalmi-gazdasági fejlődés lehetővé tette, hogy Szeged — főként az 50-es évek második felétől — egyre többet költhessen városi szolgáltatásainak javítására és bővítésére, azonban ezek a gyorsan növekvő összegek is kevésnek bizonyulnak. Többek közt éppen azért — mivel az uralkodó osztály immár nem a Belváros néhány ezer lakója, hanem a város lakosságának tekintélyes hányadát alkotó munkássztyál —, ma már elképzelhetetlen, hogy a szolgáltatások csak néhány ezer, vagy tízezer ember életét könnyítsék meg. S hiába fordít sok százmillió forintot a város utépítésekre, tömegközlekedésre, óvodákra, bölcsődékre és az egészségügyi hálózat fejlesztésére, éppen a gyors fejlődés következtében még mindig marad bőségesen olyan fehér folt, amelyre a közös pénzből és lehetőségekből nem, vagy nem a szükséges mértékben futja.

A külvárosi utcák, vízelvezető árkok rendben tartása, utcai előkertek ültetése, mind-mind olyan feladat, amelyre a városnak csak kevésbé telik a nagy beruházások, építkezések mellett. S nemcsak a pénz kevés az ilyesmire, hanem a munkáskéz is. A társadalmi munka viszont sok-sok környék gondjait oldhatja meg ebből a szempontból. S az sem megvetendő, hogy ugyanennyi pénzből közösségi összefogással például kétszer, háromszor annyi járda, játszótér, sportpálya építhető, két-háromannyi óvoda vagy bölcsőde gázfűtése, festése, s felszerelésének bővítése oldható meg, mint ha azt a városi munkamegosztás — a nagy feladatok szervezett megoldásához nélkülözhetetlen, ám szükségszerűen túlterhelt és drágább — szervezete bizzuk.

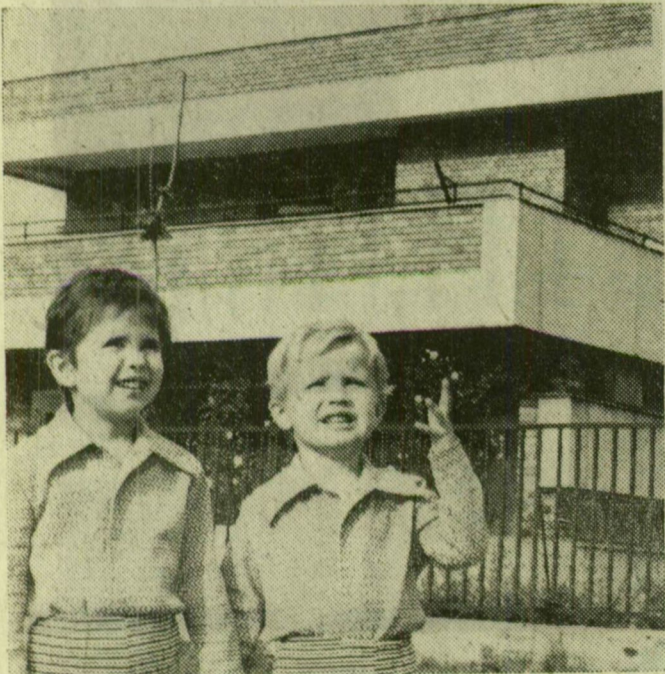
Mindehhez elsősorban jó szervezésre van szükség. Ez a feladata a társadalmi munkát szer-

vező szakbizottságnak, amely még csak rövid múltra tekinthet vissza. Működésének eredményeként — hála a sok-sok ezer lelkes és önzetlen vállalkozónak — 1973-ban már minden egyes szegedire 125 forint értékű társadalmi munka jutott. Tavaly például társadalmi munkában 602 méter utat és közel 25 ezer négyzetméter betonlapos járdát építettek a szegediek. Elegettek 85 és fél ezer négyzetméter földutat, elültettek 1750 fát, parkokat gondoztak, játszótéri, óvodai és bölcsődei felszereléseket, játékokat készítettek.

Az összefogás még csak most kezd megmozni valóban gyümölcsöt. Az MSZMP Szeged városi bizottsága által, a város és az ország felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére kezdeményezett társadalmimunka-akcióra 86 üzemtől, vállalatoktól, szervezetektől, kereskedelmi és vendéglátóipari üzlettől érkeztek felajánlások. Öt vaskos kötetben gyűjtötték össze ezeket a városi pártbizottságon. Több mint hatezren vállalták például, hogy részt vesznek kommunista műszakokban. Közel 16 ezer kommunista szombat keresetét ajánlották fel a Tabán utcai szászszemélyes óvoda építésére. Sokan egy napra keresetükkel, vagy tekintélyes mennyiségű társadalmi munkával járulnak hozzá a gyermekintézmények fejlesztéséhez. Az üzemek, vállalatok 1974-ben mintegy 10 millió forintot költenek erre a célra. Kommunista műszakok, egyéni felajánlások fedezik például a Tabán utcai óvoda építési költségeinek felét, mintegy 3 millió forintot, a másik felét a DELEP vállalta magára. De hát aligha akad olyan vállalat, üzemi vagy szövetkezeti közösség, melyet ki lehetne hagyni a felsorolásból, amely ne vállalna több-kevesebb részt a város fejlesztésében. Jó példaként kínálkozik a tarjáni záportározó tó, amelynek rendezése jórészt a vízműveknek, az ATI-VÍZIG-nek, valamint az olajipar termelési és fűtési üzemének köszönhető. Az idén, az első félévben a társadalmi munka értéke megközelítette a 20 millió forintot.

A javuló teljesítmények, az egyre több vállalkozó munkája egyaránt hozzájárul a X. pártkongresszus célkitűzéseinek megvalósításához, a negyedik ötéves terv sikeres teljesítéséhez, saját életünk és a város szebbé, jobbá tételéhez.

Írta:
**OLTVAI FERENC,
SZÁVAY ISTVÁN,
SZÓKE MÁRIA.**
Fényképezte:
**BUZSÁKI FERENC,
LIEBMANN BÉLA,
SOMOGYI KÁROLYNÉ.**
Szerkesztette:
FEHÉR KÁLMÁN

Szegeden jelenleg 59 óvoda van 4500 gyermek számára. (A tarjáni 1. számú.)

Csaknem a lakosság egésze részesül társadalombiztosításban. (Az algyői egészségház.)

Nemcsak a pénz kevés az ilyesmire, hanem a munkáskéz is. (A gázművek Münnich-brigádja társadalmi munkán)